

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravljanje: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska polt-vrata 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravljanju: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 3 gl. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 207.

V Ljubljani v soboto, 12. septembra 1885.

Tečaj II.

Cesarjeve besede.

Besede velike pomenljivosti izrekel je presvitli naš cesar v Budjejevicah dne 1. t. m. v odgovor na pozdrav ondotnega župana, besede, ki morajo globoko v srce seči vsakemu državljanu, ki v resnici ljubi svojo avstrijsko domovino. „Kot oče te dežele želim, da vse prebivalstvo budjejeviško živi v bratovski slogi“ — te besede preblagega vladarja imajo tim večji pomen, ako se jemlje ozir na najnovejšo dogodke v bratski nam zemlji česki.

Brezvestnim hujskačem posrečilo se je ondi napraviti med ondotnim prebivalstvom prepire, ki so, žal da, rodili obžalovanja vredne izgrede. Vršili so se zavratni napadi pristašev jedne narodnosti na pristaše druge narodnosti, tekla je kri, ne v svetem boji za kako dobro stvar, ampak v boji, ki je žalosten dokaz, kam zamore privedi slepa strast in narodnostni fanatizem. A kar je pri tem posebno obžalovanja vredno, je to, da se je olje na ogenj vlivalo od strani takih, ki se drugače kaj radi domišljujejo, da so dosegli vrhunec človeške omike. Naj se le jedenkrat beró fakijski časopisi, naj se čitajo njih poročila o navedenih dogodkih, in takoj se sprevidi, da teh izgrediv nikakor ne obžalujejo, da so jim temveč prišli čisto prav. Na videz obračajo se s studom od krvavih napadov, a skrivaj smehlja se jim zadovoljno obraz, in način, kako to ali ono sem spadajočo zadevo opisujejo, je povsem tak, da se duhovi prej še bolj razburijo, nego potolažijo. Pri tem imajo se ve da svoje posebne namene, katere le slabo prikrivajo.

Pred vsem gre se jim za to, da se dokaže neplodnost sedanje politike, da se dokaže, kako ničevi so bili vsi upi grofa Taaffeja, ko si je na

svoj program zapisal sporazumljenje narodov. Nasprotnikom sedanje vlade ne more biti nič bolj po volji, nego če se kaj prigodi, iz česar lahko, bodi si tudi še tako sofistično, sklepajo, da se je poskus sedanjega ministerstva ponesrečil, da se sloga med posameznimi narodnostmi ni dosegla, da tem več narodnostni boj sedaj huje divja, nego kedaj poprej. S tem hočejo dokazati, da se morajo vrniti zopet prejšnje razmere, da se mora dati vladarstvo zopet jedni sami narodnosti v roke, a druge treba vkovati v železne okove ter držati jih v sužnosti. To je njih namen, to je njih skrivna a vroče gojena želja. Zato svoje zadovoljnosti niso mogli zatajiti, ko se je česko prebivalstvo v Kraljevem Dvoru dalo zapeljati, bodi si po hujskačih v lastnih krogih, bodi si po provokatoričnem obnašanju nemških turnarjev, k nepremišljenemu koraku. Iz ravno tega vzroka pa fakijski listi tudi niso zamolčali, kar bi se bilo drugače brez dvojbe zgodilo, tudi napadov nemških prebivalcev na česke, da si so z lastno jim nadarjenostjo za zavijanje vse te izgrede tako motivirali, kakor da so priti morali. Čim več takih izgrediv zamorejo zabeležiti, tim ljubše jim je, kajti to je najostrejšo orožje, katero zamorejo obračati proti Taaffejevi vladi in takega orožja potrebujejo zlasti zdaj, ko se bliža nova šestletna doba državnozbornskega zasedanja, ko je tedaj treba vznova napeti vse moči, da se stori konec sedanji zistemi. Prepričati hočejo s takimi žalostnimi fakti svet in pred vsem merodajne kroge, da se narodnostni prepir v Avstriji ne poleže nikdar, ako se ne zató vse druge narodnosti, razun jedne, ako se ne prične prejšnje brezobzirno postopanje proti vsem nenemškim narodom. Pač so se uže zibali v sladkih nadah, pač so uže mislili vsi na-

sprotniki sedanjih odnošajev, da se na merodajnem mestu v očigled zadnjih dogodkajev obupa nad vspehom sedanje politike. A glej, tu odkrije presvitli vladar vznova svoje blago srcé, vznova izreče glasno, da je njegova najsrčnejša želja, videti svoje podl žne v bratovski slogi, in da je po tej hrepeneti tudi še zanaprej. S tem uničene so vse nakane fakijskih listov, s tem podrte so jim vse nade. Kako neprijetno so se čutili zadete, sledi uže iz tega, da teh besedi cesarjevih niti omenili niso. Prebivalstvu naj ostanejo prikrite želje vladarjeve, tako mislijo, dobro vedoč, kako vroče da še bije v ogromni večini avstrijskega prebivalstva srcé za svojega cesarja, kako ji je vsaka njegova želja zapoved, katero hoče spo- njevati. Tako početje obsoja se samo ob sebi.

V navedenih besedah blagega vladarja pa leži tudi veliko tolažbe za vse one, ki so do sedaj hrepeneli po miru, ki so delali za sporazumljenje narodov. Težavno je to delo, polno truda, zahtevajoče neomahljive vstrajnosti, vedne požrtvovalnosti. Premagati treba je sto in sto ovir, previdno je postopati, često treba se je zatajevati. Ni se čuditi, ako je uže marsikomu upadal pogum pri tem trudapolnem delu, zlasti, ako je upal, da se bode dalo v teku kratkih šestih let doseči vse. Vspeh je na videz res le majhen. A pomisliti se mora, da je pri vsakem podjetji začetek težak. Odpraviti je treba pred vsem marsikatero zastarele nazore, odpraviti je vse one mržnje jedne narodnosti do druge, ki so v prejšnjih razmerah morale nastati. V ta namen treba pred vsem skrbeti za to, da se narodi med seboj začnejo spoznavati, da se med seboj začno ceniti. Da bi se v tem oziru ne bilo čisto nič doseglo, se ne more in ne sme trditi. Imeli smo uže večkrat prilžnost

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Od tretjega leta naprej pa se je stvar obrnila na bolje. Goš si je bil pridobil uže dobro ime. Ko je napovedal svoje igre, tedaj so ljudje kar drli v njegovo gledališče. Od dne do dne se je bolj prikupoval občinstvu, in nekega dne spozna Jérôme Goš z naivnim smehljanjem, da mu sreča postaja mila.

A sreča ni ga vpijanila! Goš ni zapravljaj, niti ni bil zaradi tega ničemern ali ošaben, nego ostal je to, kar je zmerom bil — skromni pavliha!

Živel je zmerom enako. Akopram je za svoje „umeteljnike“ kupoval novih oblačil in je časih svojemu mezgu dal nekoliko ovsa ali ječmena, sam se je vender zadovoljeval s kruhom in z vodo.

Če so se v Burgundu veseli vincarji čudili, zakaj si ne privoščí kozarčka vina, odgovarjal je

Goš: „Rad bi kako steklenico vina izpraznil; pa vino škoduje mojemu grlu, naredi me hripavega, in od kod naj potem jemljem različne glasove za svoje marionete?“

Goš ni govoril resnice! Vina ni pil iz štedljivosti. Mislil je na otroka, ki mu je bil edina skrb in za katerega edino je živel.

Dobri mož je občutil veliko olajšanje, ko je necega dne mogel oddati izposojeni denar kapitalu malega Leona.

Ker je s svojimi marionetami imel vedno še srečo, pošiljal je svoje prihranke beležniku, v katerega je imel zaupanje. In, ker ni obrestij več rabil, niti zá-se niti za otroka, dodajal jih je kapitalu.

Ko je imel Leon prvo sv. obhajilo, vzame ga Goš (ki je sanjal o sijajni bodočnosti otrokovi) iz dijonskega odgojališča, v katerem je Leon bil najodličnejši učenec. Na to odpelje marionetar fanta v Pariz, kjer ga vpiše v kolegij Sainte-Barbeski.

Sam si v najem vzame in opravi malo stanovanje v Rue Sainte-Geneviève. A to stanovanje mu je služilo skoro le v prenočišče; kajti uže po štirinajstih dnevih poišče Goš zopet ljube svoje

marionete, katere so počivale v neki krčmi v Clemacy-u.

In potekla so bila zopet tri leta. Goš je želel zopet videti svojega Leona; bil je vednega kolovratenja sit. Za stalno se nastane v Rue Sainte-Geneviève, kar je bilo v veliko veselje Leonovo, kajti tako je mogel imeti na strani zvestoudanega svojega prijatelja, katerega je iz hvaležnosti nazival očeta.

Pri vsem tem pa je moral Goš še delati, da ne bi se takol niti kapitala niti obrestij.

Pa razen z marionetami ni se znal baviti z ničimer. Vrh tega je imel od leta do leta več troškov: več ko dva tisoč frankov je zdaj rabil, in pri tem je moral še zelo štediti. Kje pa najti obrt, ki bi toliko nesla?

Pride mu srečna misel. Zaproši, da bi se mu dovolilo malo marionetno gledališče na elysejskih poljih.

V enem meseci dobi dotično dovoljenje.

Jérôme Goš postane „oče Rigolo“.

Leon zapusti kolegij z najboljšim spričevalom. Bil je zrel za vseučilišče.

kazati na to, da je ravno na Českem, kjer narodnostni boj divjá najhuje, kjer so se tudi godili zadnji obžalovanja vredni izgredi, začelo daniti se, da sti ravno tam obe narodnosti stopili v ožjo dotiko in je upati, da se po srečnem začetku kmalu doseže zaželjeni uspeh. To zahvaliti se je pred vsem umnemu postopanju izkušenih vodij českega naroda, ki ne zamudé nobene prilike, opominati svoj narod k zatajevanju, h premissljenosti in treznosti, kakor je to pred nedolгим storil v narodnem boji osiveli dr. Rieger. Kadar prodere prepričanje dr. Riegra v srce vsacega Čeha in kadar se tudi ono nemško prebivalstvo, ki prebiva ob periferiji česke dežele, prepriča, da česki narod ne hrepeni po gospodarstvu, ampak da želi le enakopraven živeti z njim v bratovski slogi, potem bode končana igra onih hujskačev, ki sedaj igrajo še toliko ulogo, in žal da ne brez vsega vspeha.

Da so razmere na Kranjskem z onimi na Českem v marsikaterem oziru podobne, ni nam treba poudarjati. Tudi pri nas čaka vseh previdnih jednaka naloga, kakor na Českem. Naj si tudi oni jemljejo k srci besede presvitlega vladarja, ki nimajo veljave samo za Budjevice, ampak za celo državo, in oprti na te besede naj delajo z novim pogumom v prosep in dosego sporazumljenja obeh narodov v deželi! —

Ruska srednjeazijatska politika.

Bojni hrup, ki se razlega zadnje dni po iberškem poluotoku, zavzema sedaj v prvi vrsti pozornost čitačevega občinstva. Španski narod z javnimi demonstracijami protestuje zoper ekspanzivna nemška kolonijalna podvzeta. Krik: „Smrt Nemcem!“ doni po ulicah španskih mest, med tem ko v Berlinu hladnokrvno sledé dogodkom v pirenjskih zemljah. Nemško-španski konflikt je vzrok, da so vesti o rusko-angleških pogajanjih zaradi meje v Srednji Aziji redke postale in da občinstvo ne zve mnogo o tej stvari, ki je še nedavno tako pogubonosno za evropski mir prišla bila v tek.

A če vlada tudi nekaka tihota glede afganskega vprašanja, vendar nihče ne dvomi, da se prikaže kmalu zopet na površje. Ruska je v Srednji Aziji preveč zavezana, da bi zamogla dolgo časa pustiti tak negotov položaj, v kakeršnem se nahaja sedaj. Barbarskim narodom onih krajev imponuje samo mogočno, samozavestno postopanje; ako hoče Ruska, da ne zgubi spoštovanja, da ji ne mine avtoriteta med ljudstvi srednje Azije, mora na vsak način gledati, da strogo varuje trdno, gospodujoče stališče svoje. Tega so uverjeni vsi ruski krogi in zato tudi jako pridno in skoro hlastno utrjujejo svoje postojanke in si skušajo pridobiti trdnih tal v novih zemljah. Z veliko hitrostjo gradi Ruska veliko železno progo, ki se

bode vila od Mihajlovskaja na Hvalinskem Morji čez Merv v Taškend. Novi železnici prorokujejo silno važnost, bodisi v vojaškem, bodisi v kupčijem pomenu. Z njeno pomočjo bode ruski državi mogoče, v neznatno kratkem času spraviti ogromne množice vojaštva v Srednjo Azijo. Ob tem velikem loku, ki bode razpet proti severni meji Indije, bode Ruska vedno lahko vzdrževala močne garnizije in napravljene štacije brez težav preskrbovala s potrebnim materialom. Zoper take sile bode Afganistan brez zaščite, in tudi indijske pomožne čete ne bodo prišle v poštev, ako pomislimo težavni transport iz Indije proti severu. V vojaškem oziru bode Ruska na vsak način močnejši in bolj preskrbljena, nego Angleška in njen zaveznik, vladar afganistanski, kajti vse južno-rusko vojaštvo bode ji vedno na razpolaganje.

Nova železnica bode odprla za Rusko tudi nove vire dobička in blagostanja. Bogati zakladi bucarski in sosednjih krajev dovaževali se bodo brez vsake težave na ruske trge. Pravijo, da se v ondotnih krajih same pavole toliko pridela, kolikor jo porabi vsa ruska država v svojih predilnicah! Zavisnost od Angleške postala bode s tem manjša, domača obrtnija in kupčija bode se povzdignila. Vrh tega je treba tudi pomisliti, da bode Ruska svoje pridelke lažje uvaževala v omenjene dežele. Kupčiji njeni odprlo se bode novo polje, eksport se bode povzdignil v kraje, katerih ne bode zamogel doseči nikak konkurent, nobeno sovražno podjetje. Zato so oni krogi trdno sklenili, na pričetki poti vztrajati in kolikor mogoče prehiteti Angleško. S posebno vnetostjo deluje baje car sam v tem zmislu. Trdi se, da je sedanja ruska politika v Srednji Aziji delo carjevo, da je on njen prouzročitelj in najbolj goreči pristaš. Prvotni vspehi povzdignili so njegov pogum in mu ojačili voljo, da ne zapusti, kar je do sedaj tako izvrstno se obneslo. Dobri viri poročajo, da so ministri carjevi že bili pripravljeni odjenjati in vdati se angleškim zahtevam, a vladar sam ni bil s tem zadovoljen in tako ni odšla uže spisana, pomirljiva nota v London. Vsled vspehov v azijatski politiki povzdignilo se je v narodu spoštovanje do cara; rusko ljudstvo vidi v njem energičnega zagovornika svojih interesov in z vedno večjim zaupanjem gleda nanj, ki je sedaj stopil iz svojega zatišja in z mogočno besedo posegel med politikujoče svoje svetovalce. Ko bi se Ruska vdala angleškim zahtevam v preveliki meri, potem bi narod osobno stališče carjevo spravljal v zvezo s porazom in svit, ki mu sedaj obdaja glavo, bi dokaj obledel v očeh ljudstva. Vladar to dobro vé in zato postopa samozavestno, trdno. Nikakor ni misliti, da bi Angleška kar z žuganjem in rožljanjem dosegla svoj namen. Obširni telegrami o delih v britanskih arsenalih in ladjetesalnicah ne bodo omajali ruske politike, ki z gotovim ciljem pred očmi postopa počasi, a premissljeno, vsak korak si zatrjuje in

svoje sile po dobro napravljenem načrtu postavlja vedno bližej Srednji Aziji.

Program ruskih krogov je tedaj neomahljivo narejen in vsekako ga bodo izvršili; vendar to nikakor še ne pomeni, da bi moralo priti do odkritega sovraštva, do boja med obema tekmečema. Pogajanja bodo se še dalje vršila, nikomur bi ne bilo ljubo, ko bi morale v tem času odločiti puške, kedo bode gospodaril v Srednji Aziji. Ruska upa z dogovori doseči, kar ji gre po njenem prepričanju vsled natorne njene lege, vsled svojih najdeb in vsled pravice zmagovalca.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Vest, katero so pred kratkim raznesli nekateri listi, da se letos ne snidejo **deželni zbori**, ni istinita. „Presse“ poroča iz gotovega vira, da se deželni zbori snidejo tudi letos kakor navadno k zasedanjem.

Dne 9. t. m. imeli so **rusinski in poljski** starinoslovci v Levovu shod, katerega so se udeležili zelo mnogobrojno učenjaki obeh narodnostij. Predsednik Dzieduszycki imel je nagovor v obeh jezicah in proslavljal je blagosrčnost presvitlega cesarja, njegovo pravično in modro vladanje. Konečno je izražal radost, da se ideja sporazumljenja vedno bolj razširja in dobiva trdna tla. Rusinski škof Peleš izražal je radost, da sti se shoda udeležili obe narodnosti ter da se je prenehalo ono neplodnosno mrzenje.

Tu je deželo.

Francoski naučni minister izdal je do učiteljev okrožnico, v kateri poudarja, naj se učitelji ne umešavajo v volilno agitovanje; oni so državljani, imajo državljanske pravice, torej tudi pravico po svojem prepričanju voliti, a vladi je dolžnost, da njihovo pritiskanje na volilce prepreči.

Španski kabinet izrazil je nemški vladi obžalovanje na dogodkih proti nemškemu poslaniku v Madridu ter izrekel, da so se prouzročitelji uže zaprli ter se bodo kaznovali; organi pa, kateri niso pazili na red, odstavili so se od služb.

V **Irski** pričeli so se agrarni zločini zopet bolj pogostoma ponavljati. Na več krajih so ulomile našemljene osebe v stanovanja najemnikov ter grdo z njimi ravnale.

Domače stvari.

„Národna Šola“ v Ljubljani.

Dne 9. t. m. imela je „Národna Šola“, društvo v podporo ljudskih šol in učiteljev, občni zbor za XIII. opravilno dóbo. Zborovanja udeležilo se je nad 20 gospodov članov. Gospod predsednik F. Stegnar otvoril zborovanje, pozdravi navzočne članove; potem ozira se

to!“ — „Vidiš, to je moja ideja, ali če hočeš, moja neumnost!“ — „In ali želiš daleč potovati?“ — „Tega ne vem. A to veš ti; naznani mi le deželo, kjer si me našel.“

Goš iznenaden zakriči ter stopi korak nazaj. „Kdo ti je o tem pravil?“ povpraša. — „Noben, sam sem se tega spomnil.“

Starček se temu ni mogel dovolj načuditi. Naposled pa reče: „Mislil sem, da storim prav, ako ti o tem ničesar ne pravim. O, sedaj mi je vse jasno! To je tedaj vzrok tvoji žalosti?“ — „Stari moj prijatelj, moj oče; ne li res, vi ste me našli na deželni cesti?“ — „Da.“ — „In jaz nisem bil sam; kaj ne? Neka žena je v onesvesti ležala poleg mene v snegu.“ — „Kaj, tudi tega se spomináš?“ — „Žena je bila moja mati. Zastonj poskušam, da bi se domislil kacega obraza je prav za prav bila. Pa vedno gledam jo pred sabo: otrplo, zmrazilo. . . . Povej mi po pravici: je-li mrtva?“ — „Mislim, da!“ — „Tedaj ne veš tega gotovo?“ — „Leon, jaz nečem lagati; gotovo ne vem, ali je tvoja mati mrtva.“

(Dalje prihodnjič.)

Odločiti se pa ni mogel za bodoči svoj stan. Uže leto dnij bila je Leonu poznati velika žalost. Smijal se ni več in zdelo se je, kakor bi ga obladala trudnost, plahota in nemir.

Imel je temne svoje misli in skrito bolest, katero je skrbno zakrival očetu Rigolo-ju. A razboriti mož je plašan opazoval, kako zelo se je spremenil bil dragi mu rejnec.

Ta Leonova bolest in toga imeli sti svoj vzrok. Mladenič je bil namreč zopet oživel spomine svoje, in v duhu je zopet gledal svojo mater ležečo v temni mrzli zimski noči v snegu!

Taka prikazen ne izgine tako hitro. Povsod, kjer je bil, videl je ubogo mlado žensko — svojo mater; slišal je, kako veter žvižga in občutil, kako mu telo stresa mraz one minole decembrove noči!

Njegova mati je morala pač uže davno mrtva biti. Pa imeti je moral vendar ime, družino! Predno bi kaj postal v življenji, hotel je znati za to ime, za to družino!

Usoda je hotela, da je prišel v enak položaj kakor rajni mu oče

Prečuvši in prejokavši nekdanj vso noč povpraša drugi dan Goša: „Rad bi potoval. Ali mi to dovoliš?“ — „Potoval?“ dé stari mož. „Mene hočeš zapustiti? Kaj li ti v glavo pade?“ — „A ne pustim te za zmerom. Tukaj pa ne morem obstati. Meni je tako, kakor, da me kaj duši; tako ne morem živeti! Moram nekoliko v svet!“ . . .

Goš si obriše solzo.

„Seveda!“ reče tožno, „jaz sem ti predolgčasen. Gotovo nisem tukaj vesel; ne najdem dovtipov. Vsa moja šala je v košu pri mojih marionetah. Jaz, uboga para, morem le male otroke kratkočasiti . . . Res šegav posel je to marionetanje! Pa morda se sramuješ, da sem marionetar?“

„O, stavim, da tega niti sam ne verjameš!“ klikne mladi mož ter objame starčka. „Jaz naj bi se tebe sramoval! Sramoval naj bi se tebe in tvojega dela, s katerim si me živel in vzgojil! Saj po tem takem ne bi bil le nevhvaležnež, nego tudi malovrednik!“

„In vendar hočeš me zapustiti?“ — „To je res.“ — „In zakaj me hočeš ostaviti? Povej mi

na delovanje društva v minoli dobi ter omenja, da je ravno prošla XIII. doba društvenega delovanja najslabšeja izmed vseh; kajti tako ugodnega denarnega položaja ni imelo še društvo. To zahvaliti se je slovenskemu časopistvu, katero je vspodbujalo k pristopu ter k podpori tega društva, potem pa je posebno poudarjal zaslužno delovanje literarno-zabavnega kluba, katerega trije članovi gg. dr. vitez Bleiweis Trsteniški, dr. Janko Babnik in prof. Seneković so priredili javna predavanja, od katerih dohodki so bili zelo sijajni. Da pa se je mogel od teh predavanj doseči tolik uspeh, omenja govornik posebno zaslug gospoj Mur-nikove in Lahove. Zelo marljivo delovali so v prid društva tudi po deželi za vsak šolski okraj nastavljeni poverjeniki; kar pa je še posebno pohvale vredno, je to, da so v novejšem času naše gospodičine učiteljice pričele kazati posebno zanimanje za narodno prizadevanje sploh, in imenito za „Narodno Šolo.“ Gospod predsednik sklenil je svoj govor z „živio“-klicem: Gospem, gospodičinam in gospodom, kateri so se požrtvovalno trudili v prid „Narodni Šoli“.

Na to poročala sta o društvenem premoženju in delovanju gg. blagajnik in tajnik. O društveni bilanci poročali smo uže pred kratkim; za danes ponovimo naj le še, da je društvo imelo vseh dohodkov 1617 gold., le še, da je društvo imelo vseh dohodkov 1617 gold., stroškov pa 1632 gld. 55 kr. S tem premoženjem podpirale so se razne šole. Preobširno bi bilo naštevati tu vse posamične dobrotne doneske. Omenimo naj samo zdatno pripomoč „literarno-zabavnega kluba“ in dohodek njegovih predavanj; dalje gre posebna zahvala narodnim gospicam učiteljicam, ki imajo pristop v razne kroge in izvršile so častno svojo nalogo, ter so pošlale mnogo darov, kakor je razvidno iz zapisnika daril. Gosp. predsednik našteva na drobno posamezne darove ter omenja blagodušnih dobrotnikov „Narodne Šole“. V prvi vrsti gre tukaj imenovati g. dr. viteza Močnika iz Gradca, ki je o priliki imenovanja za častnega uda podaril „Narodni Šoli“ 70 gld., razen tega, da vsako leto ob novem letu pošlje 10 gold. in je ustanovnik „Narodne Šole“. Za literarno delovanje je dal deželni zbor 100 gold., mestni odbor z ozirom na to, da se mestne šole podpirajo, 200 gld.; g. Horak je dobil pri obrtniškem pomožnem društvu 20 gld. in pri društvu meščanske vojašnice 10 gld. Največ so pa naklonila predavanja, delavnost je mogla pač biti vsestranska, da se je toliko skupaj nabralo; teh doneskov se je porabilo 20 gold. Predsednik pojasnjuje stroške, ki zadevajo prav za prav rokotvorno delovanje društveno, ki prizadeva mnogo posla.

Na to so se stavila razna bolj notranje delovanje društva zadevajoča vprašanja, na katera je odgovoril g. predsednik ter pojasnil vse razmere.

Pregledovalci računov bili so izvoljeni gg. učitelji Gabršek iz Radeč, Javoršek iz Mengiša in Žvagen iz Rádovaljice.

Pri volitvi novega odbora, sestoječega iz 9 članov, se je izreklo, naj ostane zdanji izvrstni odbor še v svojem poslu; izrekla se mu je zaupnica in zahvala za dozdaj uspešno delovanje.

„Narodna Šola“ izda letos za mladino knjigo s podobami po vzgledu nemških knjig „Bilderbuch für Kinder.“

Konečno izrazi se še posebna zahvala gosp. podpredsedniku za njegovo uspešno delovanje in izborni vodstvo; g. predsednik pa izraža odborniku g. Podkrajškemu zahvalo za njegovo izborni delovanje pri sestavi računov ter konečno vsem, kateri so pripomogli letos „Narodni Šoli“ do tako ugodnega uspeha. Z zjedinenimi močmi možno nam je kaj doseči v prid narodne šole. — Zborovanje zaključilo se je ob polu 9. uri na večer.

— (Velikodušen dar.) Gospod ces. svetnik Ivan Murnik podaril je okrajni šolski knjižnici v Rádovaljici več knjig in brošuric, skupno 122 zvezkov. C. kr. deželni šolski svet kranjski izrekel je pismo zahvalo gospodu darovatelju za ta velikodušen dar.

— (Vojaške čete) vrnil se bodo od vojaških vaj na Koroškem po naslednjem redu: Dne 12. sept. ob 10. uri 50 minut dopoludne rezervisti 17. pešpolka fem. baron Kuhn in 7. lovski batalijon, vkup 570 mož; pripeljejo se po železnici ter se takoj pošljejo na dopust. Dne 14. septembra pripelje se po železnici iz Celovca tu sim 97. pešpolk srbski kralj Milan I. in

20. lovski batalijon ter se potem odpeljejo v garnizijo v Pulj, oziroma Dignano, Trst in Koper. Dne 16. septembra pride v Ljubljano štab 28. divizije pešcev, štab 56. brigade pešcev, trije batalijoni 17. pešpolka baron Kuhn in sanitetni oddelk št. 8., kateri ostanejo v garniziji v Ljubljani.

— (Spremembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) C. kr. deželni šolski svet kranjski je definitivnemu učitelju gosp. Josipu Bregarju podelil II. učiteljsko mesto na četverorazrednici v Šent Vidu nad Ljubljano in gđ. Ivanki Čvek III. učiteljsko mesto na isti šoli.

— (Cerkvena osemstoletnica) V Šent Vidu nad Ljubljano se bode, kakor poroča „Dan.“, od 17. septembra do 18. oktobra slovesno obhajal 800letni jubilej, odkar je ustanovljena ondota fara. Opravila bodo veličanska. V četrtek 17. septembra popoldne ob 4. uri bodo peljali iz Ljubljane skozi Gor. Šiško in Dravljje novi tabernakelj v Šent Vid. Duhovščina, mladina, društva itd. pridejo do kovača Peterlina naproti. — V soboto ob 4. uri popoldne se bo celo uro zvonilo v domači in po vseh farnih in podružnih cerkvah, katerim je šentviška duhovnija mati-fara, ki so namreč: Polhov Gradec, Horjul, Št. Jošt, Dobrova, sv. Katarina, podružnici Spod. Šiška in Golo Brdo. — Zvečer po litanijah slovesno zvonjenje po cerkv. domače fare, občna razsvetljava, bakljada. — Potem bodo vseh pet nedelj slovesna opravila, katera bodo sklenili premil. gosp. knez in škof dr. Jakob Misija 18. okt. — Vse iz šentviške fare izločene duhovnije bodo o določenih dnevih v procesijah prišle obiskat in pozdravit svojo „mater-faro“. Naprošeni so pridigarji za slavnostne pridige, in zopet drugi preč. gg. za veliko mašo itd. ob nedeljah. — Prvo nedeljo (20. sept.) n. pr. bode slovesno blagoslovljen novi križev pot (slikan od gosp. Mirosl. Tomea), novi tabernakelj, in popoldne po milgsp. proštu novo spominsko znamenje v Vižmarjih. — Po vsem tem — 19. okt. — pa se prične misijon po č. oo. Lazaristih.

— (Slike za novi muzej „Rudolfinum.“) Znani domači slikar g. Jurij Šubic izgotovil je uže štiri slike za „Rudolfinum“. Fotografije teh slik dobivajo se v prodajalnici g. Giontinija na Mestnem trgu ali pri g. Šubicu samem, v hôtelu „pri Maliči.“

— (Vabilo) k glavnemu zboru društva poštarjev in poštinih opraviteljev na Kranjskem, Primorskem in Dalmatinskem dne 24. septembra 1885 ob 10. uri dopoludne v Volovski (pri restavrantu G. Wirtingerji). Dnevni red: 1.) Letno poročilo. 2.) Poročilo društvenega blagajnika. 3.) Preudarki. 4.) Prosti nasveti. 5.) Nasveti predsednika. Oni p. n. društveniki, kateri se tega glavnega zbora vdeležiti mislijo, naj to podpisanemu načelnistvu kakor hitro mogoče naznaniti blagovolijo, da se jim legitimacije za znižano vozno po železnici oskrbijo. V odpravo vseh neprilik opominja se p. n. društvenike, ko imajo legitimacije le veljavo društvenikom, da vzamejo s sabo tudi društveno sprejemnico. Ker je neobhodno potreba, da se pri tem glavnem zboru društvena pravila prenarede, vabijo se p. n. društveniki k obilni vdeležbi. V Dol Logatcu dne 22. avgusta 1885. Načelnistvo društva poštarjev in poštinih opraviteljev na Kranjskem, Primorskem in Dalmatinskem. A. Mulley.

— (Porotne obravnave.) Porotne obravnave pred ljubljanskimi porotniki prične se dne 14. t. m. Vrsta obravnavam je naslednja: 14. septembra Alojzij Zupan, zločin uboja; druga obravnava: Janez Slabe, zločin uboja; 15. septembra Fran Ulaga, zločin tatvine; druga obravnava: Janez Hribnik, zločin uboja; 16. septembra Martin Hribar, zločin tatvine; druga obravnava: Luka Medic, zločin požiga; 17. septembra Fran Lovša, zločin spolske posilnosti; druga obravnava: Jaka Nahtigal in Fran Kozirnik, zločin ponarejanja kovanega denarja; 18. septembra Jaka Mesec, zločin uboja; druga obravnava: Matija Zupan in Janez Kmetič, zločin tatvine; 19. septembra Jože Vidmar, hudodelstvo težke telesne poškodbe. 21. septembra Ivan Železnikar, urednik „Slovenskega Naroda“, pregrešek razžaljenja časti. Tožitelj Matija Jonko, župan in deželni poslanec v Bolci.

— (Tatvina.) Včeraj po noči ukrad je neznan tat posestniku Jakobu Mušiču iz Bevk pri Vrhniki iz hleva sivkasto kobilu, žoltasto kobilu in žrebička jednake barve. Tatovi so bili najbrže cigani.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Rudolfovo, 12. septembra. K včerajšnjemu shodu došlo 58 novomeških volilcev. Šuklje na drobno razvil svoj program ter pojasnil svoje stališče. Dr. Slanc popisal položaj Dolenjcev. Govori živahnim odobravanjem sprejeti. Volilci enoglasno votirali zaupanje poslancu Šukljetu.

Berolin, 12. septembra. Grof Benomar pričakuje kurirja, ki prinaša oproščanja španske vlade zaradi razžalitev.

Madrid, 12. septembra. Vlada dementuje trditve časnikov, da bi bil Canovas izživiljaval demonstracije. Do sedaj so po vsem Španskem 200 oseb zaprli zaradi puntarskih izjav. Poslanik Solms pristostvoval je zvečer v palači vsprejemanji povodom rojstvenega dne princesinje Asturske.

Pariz, 10. septembra. Madridska poročila od včeraj, katera so se danes brzojavila sim iz Bayonna, omenjajo upor vojakov v neki madridski vojašnici proti svojim načelnikom. — „National“ poroča, da je včeraj v Palermu na koleri obolelo 20 oseb, umrlo pa 6.

Pariz, 11. septembra. Včeraj je v Toulonu umrlo 7 oseb na koleri. — V Španiji je včeraj obolelo na koleri 1613 oseb, umrlo pa 521. — V Marseillu je umrlo 7 oseb na koleri.

San Sebastin, 11. septembra. Poročila iz Saragosse, Pampelune, Vittorine in iz drugih krajev pravijo, da se je razburjenje poleglo ter da je prebivalstvo mirno. — V Aragoniji in Novari kolera vidno pojema.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 12. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 83.20
„ „ „ srebri	83.60
Zlata renta	109.70
5% avstr. renta	100.05
Delnice narodne banke	869.—
Kreditne delnice	287.25
London 10 lir sterling	125.—
20 frankovec	9.92
Cekini c. kr.	5.88
100 drž. mark	61.35

Št. 3383.

Razpis štipendij

(187) 3-1

za posebne šole na tehnološkem obrtniškem muzeji na Dunaji, in sicer za mizarstvo za pohišno opravilo in stavbinska dela, — za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje, — in za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Izvršuje sklep slav. deželnega zbora se razpišejo tri štipendije za mizarstvo za pohišno opravilo in stavbinska dela in za strugarstvo, dve štipendiji za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje, in ena štipendija za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Pogoji za te štipendije so ti-le:

1.) Štipendije za mizarstvo za pohišno opravilo in stavbinska dela in za strugarstvo znašajo za 12 mesecev po 680 gld.

Štipendiji za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje znašati za 7 mesecev po 327 gld. in štipendija za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo za 6 mesecev 360 gld.

2.) Kdor dobi štipendijo, se zaveže, da hoče po izvršenem šolskem tečaju najmanj skozi pet let v domači deželi proti primernemu plačilu po zahtevanju v dotičnih obrtniških delih teoretično in praktično poučevati.

3.) Prošnjiki za štipendije morajo 20 let stari biti ter dokazati, da so slovenskega in nemškega jezika dobro zmožni.

4.) Kdor hoče dobiti štipendijo za mizarstvo za pohišno opravilo in stavbinska dela ali za strugarstvo, mora še dokazati, da se je po dovršenem obiskovanju kake strokovne šole za domačo obrtnižo ali po dobro dokončanem pouku pri mojstru praktično posebno odlikoval.

Pouk o mizarstvu in strugarstvu se prične s 1. oktobrom l. 1885.; koliko časa bode trajal, se pa ne more določiti, ker to bode odvisno od izobraženja in nadarjenja vsacega posameznega štipendista. Vender pa se zahteva od vsacega, da najmanj eno leto dotično šolo nepretrgano obiskuje.

5.) Prošnjiki za štipendije za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter vrboveje, potem za štipendijo za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo morajo razum tega, kar se pod točko 3. zahteva, tudi dokazati, da so ljudsko šolo z dobrim vspehom dovršili; prošnjiki za štipendijo za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo pa morajo tudi še dokazati svoje vednosti in dosedanje praktično porabo pri izdelovanju domačih obrtniških izdelkov iz lesa.

Šolski tečaj za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter vrboveje traja od 1. oktobra l. 1885. do 30. aprila l. 1886., oni za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo od 1. oktobra l. 1885. do konca marca l. 1886.

6.) Lastnoročno pisane in z vsemi potrebnimi dokazili podprte prošnje predložiti je najkasneje

do 24. septembra t. l.

deželnemu odboru.

V Ljubljani dne 11. septembra 1885.

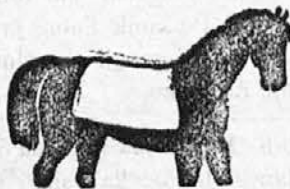
Od deželnega odbora kranjskega.

Srečke
z dné 9. septembra.
Brno: 59 26 28 47 80.

Resnica najdelj obstoji!

Vso zalogo neke znamenite tovarne za koce in konjske odeje prevzel sem le za polovico navadne cene, ter prodajam torej, dokler zadostuje zaloga,

le po 1 gld. 75 kr.
velikansko velike, debele, široke, nepokončljive
konjske odeje.

Te odeje so 190 cm. dolge in 130 cm. široke, imajo pisane obročke, so debele ko deska in torej istinito nepokončljive.

Te odeje so dvojne kakovosti, in velja prva vrsta kakovosti, naj-fineja, 1 gld. 95 kr., druga

vrsta kakovosti 1 gld. 75 kr.

Razpošilja se proti gotovini ali pa povzetji. — Vsak dan se razpošiljavajo te odeje v vse končine sveta in so povsodi priljubljene, ker iste tudi mogó rabiti za posteljne odeje in so preje več nego dvakrat toliko veljale. (133) 6—1

Dalje je tudi v zalogi:

500 tucatov rumeno-kosmičastih fijakarskih odev z šestimi raznobojnimi progami in obkrajki, kompletni, veliki, zelo fini, po 2 gld. 60 kr. Fijakarjem jako pri-poročati. Pri meni se tudi dobivajo:

Svilene posteljne odeje

iz najfineje bouret-svile, v najkrajših bojah: ru-deče, plavo-žolte, zelene, pomarančaste, pisane, po polnem dolge in široke za največjo postelj, po 3 gld. 75 kr., par samo 7 gld.; — na stotine zahvalnih iz-jav in zopetnih naročil od merodajnih oseb razpolo-ženih je v moji pisarni v dobrohotni pregled, ter si usojam nekatere tu objaviti:

Bachmaning, pošta Lambach, dné 15. junija 1885.

Gospodu J. H. Rabinowiczu na Dunaji.

Ker ste me Vaši dve prejšnji pošiljati po polnem zadovoljili, prosim tedaj, da mi še 20 konjskih odev, in sicer 8 odev I. kakovosti in 12 odev II. kakovosti, vposlati blagovolite, a vendar prosim na to paziti, da boste imeli po dve in dve odeje jednake obkrajke.

S spoštovanjem Fran Kiener, krčmar.

Gosp. J. H. Rabinowiczu na Dunaji.

S tem naročam 150 komadov konjskih odev, 190 cm. dolgih, 130 cm. kratkih, kakor so bile prejšnje, po 1 gld. 75 kr. proti gotovi plači, ter se prosi za obratno pošiljatev.

Občinsko predstojništvo St. Pölten dné 6. avgusta 1885.

Za župana: Občinski odbor.

Opava, 17. junija 1885.

Gosp. J. H. Rabinowiczu na Dunaji.

Imajoči nam vposlano vzorno konjsko odejo, Vas prosimo, da nam natanko po isti kakovosti promptno vposljete 60 odev, ter podpisujemo pričakujú fakturo Opavska delniška družba za sladorno raffinerijo.

J. pl. Jutrenka.

Gosp. J. H. Rabinowiczu na Dunaji.

Vašo cenjeno pošiljatev prejel, ter naročam s tem še 30 odev za konje iste vrste kot preje z rudečimi, žoltimi in plavimi obročki. Cena odejam je v prilogi.

pr. Lovasz-Patonsko graščinsko opravilstvo:

L. Petona, Oggersko, 8. aprila 1885. Petying J.

Svarilo! Ker sem prevzel teh odev samoprodajo, nihče drug ne more konjskih odev v tej velikosti in kakovosti prodajati tako dober kup, in se torej svari pred ponarejenimi sleparskimi oznanimi.

Naslov:

Webwaren-Manufactur: **J. H. Rabinowicz**
Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
11. septbr.	7. zjutraj	732.25	12.8	sv. sl.	obl.	37.00
	2. pop.	728.91	16.0	zpd. sl.	»	dež
	9. zvečer	726.12	13.2	»	dež	

J. Anděl-a

novu izumljena

prekomorska štupa

pomori

stenice, bolhe, ščurke, molje, štrigalice, muhe, mravlje, stanoge, buljavke (tiče mleko), sploh vsa mrčesa, z neko skoro čeznaturno hitrostjo in gotovostjo takó, da od nahajajočih mrčesno zalogo ne ostane nijedna sled.

Pristno in po ceni se dobiva v

Andelevi lekarni

13. pri črnem psu, Hišna ulica 13.

(Dominikanska ulica 13, Rotezove (vorižne) ulice 11)

v Pragi.

V Ljubljani prodaja to štupo gospod Albin Slitscher, trgovec; v Feldkirchnu (Koroška) gospod A. Zwerger, lekar; v Doberli vasi (Koroška) gosp. R. D. Taurer. (72) 10—9

Zaloga v deželi povsodi. kjer so dotični plakati izobešeni.

Kisla voda, kopelišče Radvanj

s svojo jako obilo „natro-lithion-kislino“. Garodovi poskusi so dokazali, da je ogljeno-kisli „Lithion“ pri protinških bolečinah najboljša in najgotoveje zdravilo. (52—23) (81)

Pri Radvanjski kisli vodi je najboljša namizna voda. Popis in tarife zastoj in franko v Radvanj.

Vseled obiliga ogljeno-kislika, natrona in lithiona je rad-vanjska kislina voda kot specifikum pri: protinu, kamnji v žolci, mehurji in ledvicah, zlati žili, brambo-rieli, brahori, zlatenici, želodec-nih boleznih in pri katáru v obče. Kopelji, stanovanja in restavracija po ceni.

Znižana cena

Uljudno naznanjava, da se knjižnica

Werian de Graz.

Zgodovinsko-rodoslovna razprava.

Spisal Davorin Terstenjak,

zdaj za znižano ceno po 30 kr. za jeden iztis dobiva, po poštni nakaznici naročene prosimo za poštino 5 kr. dodati. (124) 4—3

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigarna v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.

Znižana cena

Blago za in obleke

le iz trajne ovčje volne, za moža srednje velikosti

340 metrov { za gld. 4,96 iz dobre ovčje volne;
za 8,— » boljše » »
jedno obleko { » 10,— » fine » »
» 12,40 » jako fine » »

Peruvijen iz najfineje ovčje volne v najmoderni-sih bojah, najnovije za **gospejne suknene obleke, meter po gld. 2,20 in gld. 2,40.**

Črni kožuhati Palmerston-tricot, čista ovčja volna za **gospejne zimske plašče, meter po 4 gld.,** loden za **gospejne plašče zoper dež in oblačila.**

Popotne ogrinjače, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12,—. Najfineje obleke, hlače, prevle-kače ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tifl, loden, komis, predenino, cheviot, tri-cot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvijen, toskin priporočá

Ustanovljeno **Jan. Stikarofsky** — 1866 —

fabriška zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošilja-vajo se gg. krojaškim mojstrom **nefrankovano.** Pošiljatev proti povzetji čez 10 gld. franco.

V zalogi imam sukná vedno za več nego 150000 gld. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo sukneneh **ostan-kov**, dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej pri-moran, take ostanke po **jako nizkih fabriških cenah** razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostančkov **ni možno** razpošiljati **vzorkov** na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi **sleparija**, ako firme sukn-e-nega blaga inserirajo suknene ostanke; v tacih slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostančkov, torej je namen takega postopanja očividni. (125) 24—3

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopisi vsprejemljó se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani

priporočá in vsak dan s pošto razpošilja na deželo.
Marijaceljske kapljice
za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeli pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, kró v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** — 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozar-jamo, da se tiste **istinite Marijaceljske kap-ljice** dobivajo samo v lekarni **Trnkoczy-ja** zraven rotovža v Ljubljani. Razpošiljava se le jeden tucat. (114) 5

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter revma-tizem, **trganje po udih, bolečine v križu ter živoli, otekline, otrpnele ude in kite** itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**ovetu zoper trganje po dr. Ma-liču**“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in plučne bolečine. 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nabavajoči soki in siropi.

Kri čistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnelih udih, skaznem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatuljah á 21 kr.; jeden zavoje s 6. škatuljami 1 gld. 5 kr. Razpošilja se najmanj jeden zavoje.

Carsko, mareno in bock-pivo

iz pivovara bratov Kosler
priporočá

v zabojih po 25 in 50 steklenic

A. Mayerjeva

trgovina piva v steklenicah
v Ljubljani. (118) 9

V Ameriko

pride najceneje, kdor se obrne na

Anolda Reifa, Dunaj, I., Pestalozzigasse 1,
najstarejša tvrdka te vrste.

Natanóneje izpovedbe in prospekti
zastonj. (22) 50—28

Umetne

zobe in zobovje

vdevlje po najnovjšem amerikanskem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje **plombovanja** in vse **zobne operacije** (39) 46

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Odlikovan s tremi zlatimi in jedno svetinjo
za zasluge

Fran Jožefov grenki vrelec

od čavna iskušena, izborna grenka voda.
Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti